JĘZYK POLSKI · KLASY 7–8

Środki stylistyczne

Grupa A

Imię i nazwisko: Klasa: Punkty: ..... / 13

Czas: 40 minut. W zadaniach z odpowiedziami A–D otocz kółkiem jedną literę. Liczba punktów jest przy każdym zadaniu.

1 **Epitet to** — 1 pkt

A. określenie rzeczownika, np. „złota jesień”
B. zestawienie dwóch rzeczy za pomocą wyrazu „jak”
C. nadanie przedmiotom cech ludzkich
D. pytanie, na które nie oczekuje się odpowiedzi

2 **W zdaniu „Wiatr śpiewał smutną piosenkę” zastosowano** — 1 pkt

A. porównanie **B.** uosobienie **C.** wyliczenie **D.** pytanie retoryczne

3 **Który przykład jest porównaniem?** — 1 pkt

A. srebrny księżyc **B.** oczy jak gwiazdy **C.** słońce się uśmiecha
D. Czyż to nie piękne?

4 **Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F, jeśli jest fałszywe.** — 2 pkt

Zdanie	P	F
„Plum!” to wyraz dźwiękonaśladowczy.	☐	☐
Ożywienie polega na nadaniu przedmiotom lub zjawiskom cech istot żywych.	☐	☐
Pytanie retoryczne wymaga odpowiedzi rozmówcy.	☐	☐
„Biały jak śnieg” to epitet, a nie porównanie.	☐	☐

JĘZYK POLSKI · KLASY 7–8

Środki stylistyczne (ciąg dalszy)

Grupa A

5 **Dopasuj przykład do środka stylistycznego. Jeden środek jest zbędny.** 3 pkt

1. Las przemówił do wędrowca. ☐
2. zielona łąka ☐
3. Kogo nie zachwyci wiosna? ☐

A. epitet
B. uosobienie
C. pytanie retoryczne
D. porównanie

6 **Wypisz z tekstu dwa epitety:** ***Na starym dębie siedziała mądra sowa i patrzyła w ciemny las.*** 2 pkt

_____

7 **Utwórz porównanie do wyrazu „szybki”.** 1 pkt

_____

8 **★ Napisz dwa zdania o jesieni: w jednym użyj uosobienia, a w drugim porównania.** 2 pkt

_____

_____

_____

JĘZYK POLSKI · KLASY 7–8

Środki stylistyczne

Grupa B

Imię i nazwisko: Klasa: Punkty: ..... / 13

Czas: 40 minut. W zadaniach z odpowiedziami A–D otocz kółkiem jedną literę. Liczba punktów jest przy każdym zadaniu.

1 **Uosobienie to** — 1 pkt

A. nadanie przedmiotom lub zjawiskom cech ludzkich
B. określenie rzeczownika
C. zestawienie dwóch rzeczy za pomocą wyrazu „jak”
D. powtórzenie tego samego wyrazu

2 **W zdaniu „Morze jest gładkie jak lustro” zastosowano** — 1 pkt

A. epitet **B.** porównanie **C.** uosobienie **D.** pytanie retoryczne

3 **Który przykład jest epitetem?** — 1 pkt

A. dzielny rycerz **B.** ręce jak lód **C.** burza się złości
D. Kto by nie chciał wakacji?

4 **Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F, jeśli jest fałszywe.** — 2 pkt

Zdanie	P	F
„Kukuryku!” to wyraz dźwiękonaśladowczy.	☐	☐
Porównanie często zawiera wyrazy „jak”, „niby”, „jakby”.	☐	☐
Pytanie retoryczne zadajemy po to, żeby uzyskać informację.	☐	☐
„Wiatr gwiżdże pod oknem” to porównanie.	☐	☐

JĘZYK POLSKI · KLASY 7–8

Środki stylistyczne (ciąg dalszy)

Grupa B

5 **Dopasuj przykład do środka stylistycznego. Jeden środek jest zbędny.** — 3 pkt

1. Słońce zajrzało ciekawie do okna. ☐
2. Czy można nie kochać ojczyzny? ☐
3. wysokie góry ☐

A. epitet
B. uosobienie
C. pytanie retoryczne
D. porównanie

6 **Wypisz z tekstu dwa epitety: *Mały kotek bawił się kolorową piłką na miękkim dywanie*.** — 2 pkt

_____

7 **Utwórz porównanie do wyrazu „zimny”.** — 1 pkt

_____

8 **★ Napisz dwa zdania o zimie: w jednym użyj uosobienia, a w drugim porównania.** — 2 pkt

_____

_____

_____

DLA NAUCZYCIELA · KLUCZ ODPOWIEDZI

Środki stylistyczne

klasy 7–8

Zakres: epitet, porównanie, uosobienie, ożywienie, pytanie retoryczne, wyrazy dźwiękonaśladowcze – rozpoznawanie i tworzenie.

Sprawdzane umiejętności: rozpoznawanie środków stylistycznych w zdaniach, wyszukiwanie epitetów, samodzielne tworzenie porównań i uosobień.

Jak używać: grupy A i B mają te same typy zadań, tę samą punktację i podobną trudność – rozdaj je na zmianę w ławkach. Czas: 40 minut. Maksymalnie **13 pkt**. Zad. 8: 1 pkt – poprawne uosobienie, 1 pkt – poprawne porównanie (oba w zdaniach na temat).

Grupa A

1. A. określenie rzeczownika, np. „złota jesień” *(1 pkt)*

2. B. uosobienie *(1 pkt)*

3. B. oczy jak gwiazdy *(1 pkt)*

4. 1 – P, 2 – P, 3 – F, 4 – F *(2 pkt; 4 poprawne – 2 pkt, 3 poprawne – 1 pkt)*

5. 1 – B, 2 – A, 3 – C *(3 pkt; po 1 pkt)*

6. dowolne dwa: starym (dębie), mądra (sowa), ciemny (las) *(2 pkt; po 1 pkt)*

7. np. szybki jak błyskawica *(1 pkt)*

8. np. Jesień maluje liście na czerwono. Liście są czerwone jak ogień. *(2 pkt)*

Grupa B

1. A. nadanie przedmiotom lub zjawiskom cech ludzkich *(1 pkt)*

2. B. porównanie *(1 pkt)*

3. A. dzielny rycerz *(1 pkt)*

4. 1 – P, 2 – P, 3 – F, 4 – F *(2 pkt; 4 poprawne – 2 pkt, 3 poprawne – 1 pkt)*

5. 1 – B, 2 – C, 3 – A *(3 pkt; po 1 pkt)*

6. dowolne dwa: mały (kotek), kolorową (piłką), miękkim (dywanie) *(2 pkt; po 1 pkt)*

7. np. zimny jak lód *(1 pkt)*

8. np. Mróz rysuje wzory na szybach. Śnieg jest biały jak cukier. *(2 pkt)*

Proponowana skala ocen

Ocena	Procent punktów	Punkty (max 13)
niedostateczny (1)	0%–29%	0–3 pkt
dopuszczający (2)	30%–49%	4–6 pkt
dostateczny (3)	50%–69%	7–9 pkt
dobry (4)	70%–85%	10–11 pkt
bardzo dobry (5)	86%–95%	12 pkt
celujący (6)	96%–100%	13 pkt

Progi są propozycją – dostosuj je do wewnątrzszkolnych zasad oceniania (statutu). Po sprawdzeniu omów z klasą zadania, w których najwięcej osób straciło punkty, i wróć do nich na rozgrzewce za tydzień.

DLA NAUCZYCIELA · KLUCZ ODPOWIEDZI

Środki stylistyczne (ciąg dalszy)

klasy 7–8

Analiza wyników klasy (ocenianie kształtujące)

Wpisz, ile osób straciło punkty w każdym zadaniu. Zadania z największą liczbą błędów powtórz na rozgrzewce za tydzień i za miesiąc (powtórki w odstępach).

Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8
Grupa A – liczba osób z błędem								
Grupa B – liczba osób z błędem								